

het 2e altaar

door ds. j. overduin

Vooraf in het Oude Testament kunnen we nog vele „verborgen schatten” vinden. Niet alleen vele rijke woorden, vol van troost, maar ook vele verrassende geschiedenissen, die ons hoe langer hoe meer beginnen vast te houden. Zeer bekend is de geschiedenis van Gideon, die door den Here geroepen wordt tot „strijdbaar held” en die met zijn driehonderd geloofshelden de Midianieten overwint. Maar minder bekend is de geschiedenis van het bouwen van die twee altaren. U moet dat eerst even lezen in Richteren 6, begin maar bij vers 12 en lees dat hoofdstuk maar helemaal uit. U ziet daar heel wat gebeuren. De Here verschijnt Gideon en geeft hem de opdracht, die tegelijk belofte is, Israël uit de hand der Midianieten te verlossen. Met Oosterse gastvrijheid maakt Gideon een behoorlijk maal klaar voor zijn onbekenden Gast. Maar in plaats dat de Engel des Heren hiervan eet, raakt Hij met het einde van Zijn staf deze maaltijd aan, die in vuur opgaat en als een offer verteerd wordt en in die heilige vlam der vertering verdwijnt de hoge Hemel-Gast. Gideon begrijpt nu, dat hij een ontmoeting had niet met een gewoon mens, maar met den Here: „Niemand zal God zien en . . . leven.” Nu moet hij, zondig-aards mens, sterven. „Ach, Here, Here, daarom, omdat ik een engel heb gezien. . . (moet ik sterven).” Ja, Gods heiligheid zien, zo zonder meer, betekent ook

sterven. Dat kunnen wij niet doorstaan. Dat is gelijk het vuur, dat droge stoppelen aanraakt. Maar de Here zeide: „Vrede zij u, gij zult niet sterven.” Dat is het wonder, het verrassende, het onverdiende: met den Heilige in aanraking komen, gemeenschap hebben, en toch niet ondergaan. De Here had met het uiterste van Zijn heiligheid ook niet Gideon aangeraakt, maar die maaltijd en die doen opbranden als een offer. God kan alleen in het offer der verzoening gemeenschap ten leven met ons hebben. „De Here is Vrede”, ja zeker, maar nooit zonder de inslag van Zijn bliksem in het offer. God de Here spreekt ons „Vredelievend” toe in Golgotha. Gideon is overweldigd door die wondere genade. Hij moet roemen in die verlossing. Hij bouwt den Here een altaar en hij roemt blij: „De Here is Vrede.” Dit is het altaar, dat spreekt van Gods gunst en genade. Hij houdt dit moment van Gods genadige verlossing vast. Dat kennen wij ook wel in ons geestelijk leven, als wij erkennen door het geloof Gods zondaarsliefde tot ons in Christus. Dan bouwen wij ook een altaar om daarmee ontroerd en dankbaar te getuigen, dat de Here voor ons Vrede is in het offer van Christus, dat Hijzelf met het uiterste van Zijn heiligheid ontstoken heeft. Dat is „ja” zeggen tot God in Zijn verzoenende openbaring. Maar is ons „roemen in de genade” echt? Roemen wij, omdat wij de straf ont-

gaan zijn en de hel voor ons gesloten is, omdat wij er zo goed van afgekomen zijn, of roemen wij, omdat wij Gods vriendelijk aangezicht mochten zien en omdat het goed is tussen den Here en ons leven? Roemen wij en bouwen wij een altaar, omdat ons de duizend talenten zijn kwijtgescholden en wij bewaard zijn gebleven voor celstraf, of omdat de persoonlijke verhouding weer goed is? Bouwen wij een altaar als loondienaar of als kind? Gaat het in dat roemen om ons of om God den Here? Nu moet de proef op de som genomen worden, wat dit „roemen in de genade“ waard is en van welke kwaliteit het is. Want dat roemen kan heel goedkoop zijn.

De Here onderzoekt bij Gideon, of dat eerste altaar wel „in geest en waarheid“ gebouwd is. Dat moet nu blijken in het bouwen van het „tweede altaar.“

Nog diezelfde nacht verschijnt de Here aan Gideon en zegt: Bouw Mij een altaar en gebruik als brandhout de heilige haag van Baäl (andere menen: de heilige houten paal, die versierd was ter ere van Baäl). Nu moeten we weten, hoe geliefd en hoe populair de Baäl-dienst was in het stadje Ofra. Nu moet Gideon dus een offer brengen ten koste van den liefsten afgod, met het brandmateriaal van de populaire heilige haag. Dat eerste offer kan erg goedkoop geweest zijn, dat offer kostte geen offer. Maar het brandmateriaal voor het tweede offer, dat de echtheid van het eerste moet bewijzen, is heel duur. Nu moet Gideon den Here dienen ten koste van het liefste, wat hij en zijn familie en de inwoners van Ofra hadden. Nu is het geen dienst van den Here naast Baäl, maar in plaats van Baäl. Hier wordt ernst gemaakt met het eerste gebod: „Geen andere goden nevens Mij.“ Nu kan het hart van Gideon niet meer „gedeeld“ zijn voor den Here, het moet „volkomen“ zijn voor Hem. „Niemand kan twee heren dienen.“ Die mooie var van 7 jaar was natuurlijk niet het offer in dit offer, want de familie zat er warmpjes in. Wat een personeel had ze niet. En het was veel gemakkelijker geweest voor Gideon om honderd varren te offeren op honderd altaren, als dat éne altaar voor Baäl maar had mogen blijven bestaan. Maar hij gehoorzaamt. De geloofsbelijdenis bij het eerste altaar was echt: De Here is Vrede. Ook nu, in dit oor-

logsbevel. Als het „vrede“ was in de ontmoeting met den Here der heirscharen, hoeveel te meer zal het „vrede“ zijn tegenover die nietige stadgenoten, die zo verontwaardigd zullen zijn. „Die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, zal Hij ons niet alle dingen met Hem schenken?“ En aanstonds schikt Gideon door het geloof het altaar en de brandstof en het offerdier. Dat is nog eens een altaar. Dit altaar „heiligt de gave.“ De waarde van het offerdier wordt bepaald door de samenstelling van het altaar. Hierin heeft God de Here een welbehagen, want wie in staat is zulk een offer te brengen op zulk een altaar, heeft niets minder dan zijn hart aan den Here gegeven. En daarom is het den Here te doen. Hij vraagt geen aalmoezen en fooien; Hij vraagt ons hart, de gehoorzaamheid, de overgave, de bereidheid tot alles. Dit is waarachtige bekering, want hier sterft het oude (afgodendienst) en staat het nieuwe op.

Waarom weten we, dat het nieuwe in ons leven echt is? Als tegelijk met het verschijnen van het nieuwe, het oude verdwijnt. Er is geen sprake van opstanding van den nieuwen mens, als niet tegelijk afsterft de oude mens. Niet naast den ouden mens, niet naast het Baälsaltaar, maar in plaats van den ouden mens en in plaats van het Baälsaltaar. Dit raakt de wortel van ons bestaan. Hier bouwt God op ruïnen. Daar kunnen we dezelfde niet blijven. Dan gebeurt er iets. We worden getroffen in de kwetsbare punten van ons leven. Hak de lievelingshaag om en steek er de brand in. Wij willen ook liever honderd altaren van dienst voor den Here bouwen, als we dat éne lievelingsaltaar van onze speciale zonden maar mogen behouden.

We willen alles zogenaamd voor den Here, behalve juist wat Hij vraagt, wat alleen waarde voor Hem heeft. De rijke jongeling wilde alles, behalve juist zijn goederen verkopen, zijn goederen, waarin zijn hart zat vastgeroest. Toen Jezus het hart van den rijken jongeling zocht, vond Hij dit in zijn goed. „Waar uw schat is, zal ook uw hart zijn.“

Het tweede altaar, het tweede offer bewijst de echtheid van het eerste. Als we hiertoe in staat zijn, zijn we tot meer in staat, tot alles...!

